

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ ЩОСУБОТИ

№ 21 (817) | Субота, 21 травня 1983 року | Ціна 2 коп.

У ПРЕЗИДІЇ ЦП УТОГ

ВИЯВЛЯТИ І ВПРОВАДЖУВАТИ РЕЗЕРВИ

Президія Центрального правління Українського товариства глухих розглянула питання «Про виконання плану економічного і соціального розвитку УТОГ в першому кварталі 1983 року».

Коллективи підприємств і об'єднань Товариства, зазначається в постанові, завдяки широко розгорнутому соціалістичному змаганню досягли певних успіхів у виконанні планових завдань та соціалістичних зобов'язань перших трьох місяців.

Приріст обсягу виробництва за цей час, в порівнянні з відповідним періодом минулого року, зріс на 1 мільйон 870 тисяч карбованців. При плані 9 мільйонів 950 тисяч карбованців фактично виготовлено нормативно-чистої продукції на 10 мільйонів 256 тисяч карбованців. Завдання з обсягу реалізованої продукції виконано на 104,1 процента.

Питома вага виробів вищої категорії якості у загальному обсязі виробництва становить 18,5 при плані 17,6 процента. Одержано додаткового прибутку 739 тисяч карбованців.

Продуктивність праці за перший квартал нинішнього року у порівнянні з відповідним періодом минулого року зросла на 5,1 процента. Весь приріст обсягу виробництва одержано за рахунок зростання продуктивності праці.

Однак, незважаючи на позитивні результати виробничої діяльності Товариства в цілому, в роботі окремих підприємств і об'єднань мають місце недоробки й упущення.

Неритмічно працювали і не виконували планові завдання в окремі місяці кварталу Сімферопольське, Кам'янець-Подільське, Лубенське, Білоцерківське, Івано-Франківське УВП.

Серйозні недоліки мали місце в організації виробництва на Комунарському та Ужгородському УВП-1 через низький рівень керівництва та відсутність належ-

ного контролю за роботою відповідних служб.

Миколаївське УВП не виконало план з прибутку, на Ворошиловградському УВП зросла собівартість товарної продукції, а на Кіровоградському — підвищилися матеріальні затрати.

На підприємствах УТОГ ще мають місце значні втрати від браку. Зокрема, на Запорізькому УВП, Донецькому виробничому об'єднанні «Електромагніт», Харківському УВП-2. Всього втрати від браку за квартал становлять 9 тисяч карбованців. За поставку неякісної продукції одержано сім рекламцій, що надійшли на Комунарське, Івано-Франківське, КДВО «Контакт», Артемівське та Лубенське УВП.

У прийнятій постанові президія ЦП УТОГ зобов'язала керівників підприємств і об'єднань, голів обласних відділів, начальників відділів Центрального правління забезпечити вдосконалення стилю і методів роботи, підвищувати вимогливість до всіх ланок системи, давати принципову оцінку кожному випадку порушення трудової і виробничої дисципліни.

Керівникам підприємств і об'єднань необхідно поліпшувати аналіз фінансово-господарської діяльності. У матеріалах аналізу висвітлювати не тільки фактичний стан справ, але й розробляти конкретні заходи по усуненню недоліків, виявляти внутрішні резерви і впроваджувати їх у виробництво.

Наполегливо здійснювати роботу по економії всіх видів ресурсів, скороченню відходів і втрат матеріально-сировинних і паливно-енергетичних ресурсів. Добиватися безумовного виконання встановлених завдань по зниженню собівартості продукції. Посилити роботу по виконанню заходів з охорони праці і техніки безпеки та зниженню травматизму на виробництві.

Майстер Сімферопольського УВП В. М. Грошева (на знімку ліворуч) — перший помічник і порадник у своєму колективі. Робітниця Тетяна Гринь та Милана Скоробогач, звертаючись до неї, впевнені: Валентина Михайлівна спроможна розв'язати будь-яке виробниче питання, що стосується її ділянки.

Фото О. ШУСТА.

ПОЧЕСНІ ГРАМОТИ — ПЕРЕДОВИКАМ

Хорошими показниками в труді зустрічають 50-річчя нашого Товариства нечуючі робітники Київського мотоциклетного заводу. Золотому ювілею вони присвятили нещодавно урочистий вечір. Перед його учасниками виступив голова Київського міськвідділу УТОГ С. М. Губкін, який розповів про створення Українського товариства глухих, про його становлення у важкі для країни роки.

На вечорі виступили також член профкому заводу А. І. Караваєва і учасник Великої Вітчизняної війни, ветеран праці Г. М. Майдебура. Потім заступник

директора заводу А. А. Данилейко вручив передовикам виробництва почесні грамоти. Серед нагороджених — робітники П. О. Бабій, І. В. Казанцев, О. П. Зимін, В. М. Гусаченко, М. Селентій і інструктор-перекладач Т. В. Фіщенко. За ударну працю багатьом трудівникам також вручено грошові премії і оголошено подяки.

На закінчення вечора учасники художньої самодіяльності Палацу культури імені А. В. Луначарського показали концертну програму.

Г. СЕРГІЄНКО.
м. Київ.

ПО РЕСПУБЛІЦІ

ПРАВОФЛАНГОВІ

Ударно несуть трудову вахту одинадцять п'ятирічків члени нашого Товариства, що працюють на заводах і фабриках державної промисловості, в колгоспах і радгоспах республіки.

Вони докладають сил і енергії, щоб достроково виконати виробничі завдання і взяти соціалістичні зобов'язання, ощадливо використовувати сировину, матеріали та енергетичні ресурси; вчасно доглянути посіви, дати більше тваринницької продукції.

Наполегливо трудяться в нинішньому році нечуючі Одещини. Так, чабан колгоспу імені Войкова Велико-Михайлівського району Т. А. Шульгін добився 100-процентного збереження молодняка овець, має високі показники настригу вовни.

Не відстають від нього й інші члени УТОГ: робітниця Ізмаїльської фабрики господарських виробів Надія Цуркан, свинарка колгоспу імені Леніна Білгород-Дністровського району Катерина Мутаф, механізатор радгоспу «Андрієвський» цього ж району І. В. Пономаренко. Іван Васильович, працюючи на новому агрегаті, вчасно справляється з доглядом за посівами.

Г. ЮХИМЕНКО.

Одеська область.

ЗАВЖДИ ПОПЕРЕДУ

Чернівецький деревообробний комбінат — одне з найбільш висококомбінованих підприємств міста. Тут виготовляють набори меблів «Силует» та «Букутянка», що користуються великим попитом у населення області і республіки.

У колективі трудяться 15 нечуючих трудівників. Всі вони — колишні випускники Чернівецьких спецшколи-інтернатів для глухих і слабобачущих дітей.

Начальник першого цеху О. С. Рябій розповідає:

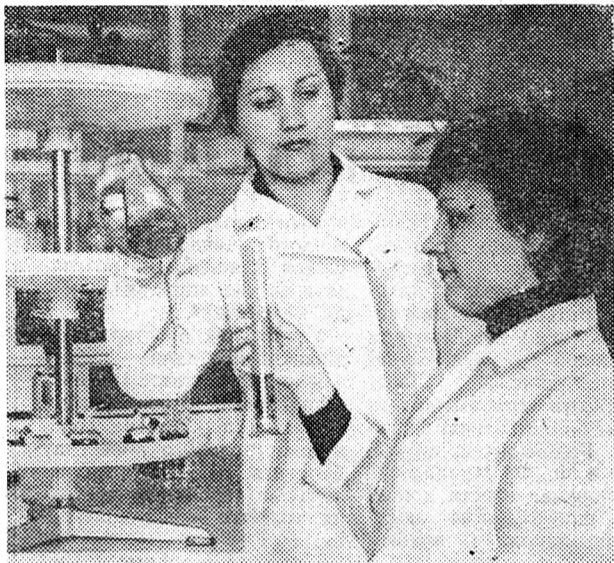
— У різних бригадах працює одинадцять членів УТОГ. Їх роботою ми цілком задоволені: всі вони дисципліновані, працелюбні, кваліфіковані майстри своєї справи. Однак, хочеться відзначити тих, які домоглися найбільш вагомих виробничих показників. Це, зокрема, верстатник заготовельної ділянки І. І. Кричків, верстатник машинної обробки Д. В. Кольцов, столляр-складальник готової продукції П. Г. Зеленюк та І. В. Мустеца, шліфувальник деталей М. І. Хачатурян.

Норми виробітку вони виконують на 140—150 процентів. Показники якості у них також завжди високі. Передові робітники досконало опанували суміжні професії, а у вільний від роботи час багатьох з них можна бачити у складі самодіяльного народного театру, створеного при Чернівецькому будинку культури глухих.

У другому цеху трудяться чотири члени УТОГ. Всі вони працюють старанно, значно перевищують виробничі норми.

Г. ВЛАСОВ.

м. Чернівці.

Великий обсяг робіт виконують у хімічній лабораторії Запорізького УВП інженер Лариса Іванівна Марченко та лаборант Світлана Іванівна Циплякова (на знімку зліва направо). Вони ретельно проводять аналізи розчинів, котрими наповнюються гальванічні ванни, а також сировини, що надходить на підприємство, беруть участь і у розробці нових технологічних процесів на ділянці шунтів.

Фото Й. ХАРКІВСЬКОГО.

Гартується робітничий характер

За підсумками соціалістичного змагання колектив виробничого об'єднання «Київський радіозавод» визнано в числі переможців серед споріднених підприємств своєї галузі за перший квартал нинішнього року.

Значний вклад у спільні здобутки вносять і нечуючі трудівники компактної групи. Попереду, як завжди, крокують досвідчені виробничники, за плечима яких багатий досвід і висока професійна майстерність. Це — фрезерувальник механічного цеху Віталій Федорович Цигановський, подружжя Соґоченків: Олександр Федорович трудиться слюсарем-складальником, а його дружина Любов Михайлівна — ретушером.

В. О. Бородіна по-праву називають кращим наставником серед нечуючих робітників. Багато його колишніх

учнів одержали розряди, стали верстатниками деревообробного обладнання. Чимало зусиль, хисту і знань довелось докласти Віктору Олександровичу, аби його підопічний Ігор Приймак став виконувати виробничі завдання так, як і його товариші по роботі — молоді робітники заводу.

Ігор прийшов у цех після закінчення спецшколи-інтернату № 6 для глухих дітей. Тривалий час у хлопця не все виходило як слід. Але час показав: юнак здібний, і працювати уміє старанно.

Колектив — велика сила. Тут гартуються справжні робітничі характери, люди стають згуртованішими, постійно відчувають підтримку і допомогу.

А. ВОДОЛАЗЬКА,
перекладач компактної групи виробничого об'єднання «Київський радіозавод».

м. Київ.

ДО 80-РІЧЧЯ ДРУГОГО З'ІЗДУ РСДРП

ЛЕЙПЦІГ, МУЗЕЙ „ІСКРИ“...

Разом з запрошенням взяти участь у святкуванні в НДР 80-річчя Другого з'їзду РСДРП ветеран війни, одеський художник Валерій Дмитрович Прик одержав від друзів з братньої країни, примірник першого номера «Искры». Його надрукували в Лейпцігу у тій самій друкарні на Руссен-Штрассе, де колись робилась ленінська газета.

З ленінськими місяцями в Лейпцігу зв'язана одна з яскравих сторінок творчої біографії художника. Тридцять вісім років тому, коли війна з гітлерівською Німеччиною вже закінчилась, гвардії капітану В. Д. Прику доручено було допомогти німецькій інтелігенції у

відновленні культурних закладів.

Особливу увагу приділяли місцям, зв'язаним з перебуванням В. І. Леніна у Лейпцігу. Довго шукали будинок, де друкувалась «Искра». Це було непростим: перешкодою була суворі конспірація, блискуче організована колись самим В. І. Леніним.

Встановити історичну адресу допомогли ветерани робітничого руху — німецькі комуністи.

— Спочатку вдалось виявити скромний будиночок на Руссен-Штрассе, де в невеликій друкарні Генріха Рау друкувався перший номер «Искры», — згадує В. Д. Прик. — Потім з вели-

ким трудом розшукали друкарську машину, набірну касу з російським шрифтом і навіть стіл, за яким Володимир Ілліч правив гранки. Все це стало експонатами першої виставки, відкритої в Лейпцігу 17 листопада 1947 року. Багато жителів Лейпціга вперше дізналися тоді, що в їхньому місті бував В. І. Ленін, що тут друкувалась легендарна загальноросійська політична марксистська газета. Матеріали, зібрані в ті роки, стали основою для створення в НДР меморіалу В. І. Леніна — музею «Искра», відкритого на початку 50-х років.

Тут же В. Д. Прик почав одну з кращих своїх кар-

тин — «Перший номер «Искры», яка відтворює хвилюючий епізод життя вождя революції. Володимир Ілліч зображений біля порога друкарні на окраїні вулиці Лейпціга, коли з друкарської машини шойно зійшов свіжий відбиток першого номера «Искры», яка підготувала скликання Другого з'їзду РСДРП, де було створено більшовицьку партію.

Після демобілізації В. Д. Прик повернувся у рідне місто, працював у Чорноморському пароплавстві, став художником. За тридцять з лишком років він створив немало полотен, присвячених морякам, робітникам, воїнам, майстрам мистецтва. Дорого для нього картину — «Перший номер «Искры» — він подарував Лейпцізькому музею.

І. ЛЯНДРЕС.

Одеса.

ГОСПОДАР ПІДПРИЄМСТВА

Трудовий колектив Артемівського УВП великий і згуртований. Він вирішує не тільки виробничі і господарські питання, а й формує високі моральні якості у робітників. Недавно тут відбулися збори, присвячені обговоренню проекту Закону про трудові колективи. Близькими і зрозумілими виявилися статті й положення цього важливого документа.

— Проект Закону про трудові колективи, який ми обговорюємо, є результатом багаторічної практики трудящих підприємств, установ і організацій, — сказав на зборі заст. директора УВП з виховної роботи Г. Х. Жеребцов. — Майбутній

Закон дає право трудовому колективу бути господарем підприємства, активно брати участь в управлінні виробництвом, у вирішенні житлово-побутових умов робітників. Але ми не повинні забувати і ще одного питання — виробничої дисципліни.

Цю думку продовжила у своїй промові швачка, член КПРС В. Д. Незус.

— Непримиренно має бути позиція колективу до ледарів, порушників трудової дисципліни, — сказала Валентина Дмитрівна. — Адже є такі робітники, котрі користуються всіма суспільними благами, а працюють з холодком. У проекті Закону, у статті 9 визначе-

но повноваження трудового колективу у забезпеченні трудової дисципліни. Застосування даного положення сприятиме більш успішному виконанню державного плану. Колектив бригади № 7 схвалює цей важливий документ і запевняє товаришів, що буде працювати ще краще.

Підвищений інтерес, як свідчить розмова на зборах, трудівники УВП виявили до тих положень проекту, в яких йдеться про виробничу бригаду. І це закономірно. Адже останнім часом на підприємствах УТОГ широко впроваджується бригadena форма організації праці.

— Вивчаючи проект Закону, — наголосив у своєму

виступі комуніст В. М. Новгородкін, — приходиш до висновку, що керівництву підприємства, партійній і профспілкової організаціям потрібно вдосконалювати роботу керівних кадрів і громадських організацій, що діють на учбово-виробничих підприємствах нашого Товариства.

Учасники зборів одностайно прийняли рішення — схвалити проект Закону про трудові колективи. В ньому є такі слова: спрямувати зусилля трудящих мас на підвищення рівня свідомості кожного робітника, чіткої організації праці у кожній бригаді і цеху, дільниці і відділах, добиватись виконання прийнятих рішень.

З. СЕЛЕЗНЬОВ.
Донецька область.

АКТИВІЗУВАТИ ТВОРЧУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Вагомий внесок у технічне переозброєння виробництва, підвищення продуктивності праці, механізацію трудомістких робіт, поліпшення якості продукції та умов праці роблять раціоналізатори нашого Товариства.

Тільки протягом минулого року, наприклад, новатори подали 548 цінних пропозицій, з яких більш як 70 процентів впроваджено у виробництво. Економічний ефект становить 260,5 тисячі карбованців.

Серед кращих — колективні раціоналізатори Житомирського, Івано-Франківського, Ворошиловградського, Миколаївського, Єнакіївського, Черкаського УВП, Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт», Одеського виробничого об'єднання «Електрикс».

Попереду йдуть такі новатори, як наладчик Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт» Ф. М. Іванчук, інженер-механік Черкаського УВП В. В. Злих, інженер по обслуговуванню Бродівського УВП Ф. П. Мацвейко та інші.

Переможцями минулорічного соціалістичного змагання стали колективи: Житомирського, Ворошиловградського та Миколаївського УВП, а також новатори: інженер-технолог Конотопського УВП В. М. Голенко, начальник відділу технічного контролю Запорізького УВП В. Ф. Самарський та інженер-механік Черкаського УВП В. В. Злих.

Нижче своїх можливостей у цьому напрямі працював ряд колективів, зокрема, Харківське № 1, Ужгородське № 1, Полтавське № 2, Кіровоградське УВП і Донецьке виробниче об'єднання «Електромагніт».

Щоб активізувати творчу активність робітників, інженерно-технічних працівників та службовців, в Товаристві розроблено спеціальне положення про організацію соціалістичного змагання за досягнення найвищих показників у винахідницькій та раціоналізаторській роботі у третьому році одинадцятип'ятиріччя.

М. ВІЗЕРСЬКА,
старший інженер технічного відділу ЦП УТОГ.

ЩОБ ВІДДАЧА БУЛА БІЛЬШОЮ

У проекті Закону про трудові колективи є положення і думки, які давно хвилюють усіх радянських людей, по-справньому зацікавлених у поліпшенні управління підприємствами, організаціями та установами, в подальшому підвищенні ефективності виробництва.

Про це йшла мова на робітничих зборах Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт», що пройшли при високій активності трудящих на всіх виробничих дільницях і в цехах.

Трудівники об'єднання «Контакт» одностайно і гаряче підтримали майбутній закон у цілому і водночас внесли пропозиції щодо

уточнення, доповнення і поліпшення окремих його положень.

У статті 1 проекту Закону говориться: «Трудові колективи під керівництвом організації Комуністичної партії Радянського Союзу здійснюють економічні, соціальні і політичні функції...». Радіомонтажник цеху № 4 Ф. Ф. Михайличко запропонував внести доповнення, щоб колективи здійснювали також і виховні функції.

На думку слюсаря цеху нестандартизованого обладнання В. М. Тарасенка четвертий абзац статті 13 слід доповнити таким пунктом: «Ухилення від загальноос-

вітнього, політичного, економічного навчання і підвищення кваліфікації розглядати як дію, що завдає шкоди колективу».

У виступах багатьох трудівників об'єднання підкреслювалося: у статті 13 необхідно більш чітко сформулювати і підкреслити обов'язок трудового колективу боротися за його стабільність, за виробниче зростання кожного члена колективу.

Пропозиції, спрямовані на зростання виховної ролі бригади, про її відповідальність за виховання трудівників; про відповідальність робітників не тільки за порушення дисципліни, але й

режиму економії, внесли у своїх виступах на зборах: наладчик ливарних машин цеху пластмас В. М. Бриженко, електромонтажник цеху реле Г. Й. Скоробогатко, заступник начальника виробничо-диспетчерського відділу Л. І. Селезенко.

Проект Закону СРСР про трудові колективи своєчасний. Він передбачає підвищення їх ролі в управлінні виробництвом, у промислових і державних справах. Наше завдання, підкреслили трудівники «Контакту», яконайповніше використати повноваження колективу, щоб віддача кожного була більшою. Від того багатшим, кращим стане наше життя.

А. КАПЕЛЮШ.

ОДНА — НА ВСЕ ЖИТТЯ

Тісні зв'язки встановилися між виробничими колективами міста та школами глухих Миколаєва.

Днями в обласному Будинку культури відбувся вечір-зустріч передовиків підприємств з цюгорічними випускниками шкіл-інтернатів.

Заступник директора УВП з навчально-виховної роботи М. С. Герасимов сказав багато вдячних слів на адресу колишніх учнів — нині кращих робітників колективу: А. Кривницького, А. Тармідора, В. Сабодаша та інших.

Робітники, представники адміністрації та громадських організацій — часті гості в школі. Вони розповідають про трудові здобутки колективу, а учні — про успіхи у навчанні.

Ось і сьогодні діти охоче ознайомилися з провідними професіями, що їх можна опанувати в колективах учбово-виробничого підприємства, Чорноморського суднобудівного заводу і заводу імені 61-го Комунара тощо.

Багато цікавих фактів про роботу колективу заводу імені 61-го Комунара розповіла перекладач К. Лебедева. Учні довідалися, що зі стапельів саме цього заводу багато років тому зій-

шов і згодом став героїчним — броненосець «Потьомкин».

Ветеран праці фабрики імені Жданова Підгорецька розповіла про себе, про свою професію швачки.

— Нині я працюю в рахунок 1984 року, — наголосила вона. — Ці досягнення стали можливими завдяки тому, що я вірно обрала свою професію, полюбила її. Тому й успіхи маю непогані.

Чотирьохразовий чемпіон Всесвітніх ігор глухих В. В. Панін познайомив учасників зустрічі із заводом «Електрогідрравліка», і підкреслив, зокрема, що після роботи молодь може відвідувати спортивні секції, створені на заводі. Як і на кожному підприємстві, юнаки та дівчата можуть тут брати участь у гуртках художньої самодіяльності...

Ветеран праці, орденоносець М. Федоров дав наказ молодій робітничій зміні: бути гідними продовжувачами трудових традицій УВП, закликать молодь обертати собі професію до душі, щоб вона стала для них однією — на все життя.

Т. ГОРОДНИЧА,
бібліотекар Миколаївського будинку культури.

Двадцять п'ять років трудиться в колективі Одеського виробничого об'єднання «Пресмаш» імені 60-річчя Жовтня нечууючий В. П. Гервєц-Ланде. Він — стругальник п'ятого розряду, ударник комуністичної праці. Виробничі завдання Володимир Павлович виконує у ці дні на 115—118 процентів, якість його праці завжди хороша.

Портрет передовика виробництва занесено на цехову Дошку Пошани, а на честь 60-річчя утворення СРСР його нагороджено Почесною Грамотою та грошовою премією.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

Переможець змагання

У Першотравневій колонії демонстрантів з Червоним прапором у руках крокував і молодий робітник Голопристанського хлібоприймального пункту М. М. Шеремет. Він виборов перше місце в передсвятковому соціалістичному змаганні, за що нагороджений грошовою премією та Почесною Грамотою.

Всього другий рік працює Микола в колективі. Трудиться він сумлінно, виробничі завдання виконує на 125—130 процентів.

З Миколи беруть приклад молоді робітники хлібоприймального пункту.

О. ВОЛОШИНЮК.
Херсонська область.

ДО КОЖНОГО — СВІЙ ПІДХІД

Мотально-в'язальна дільниця Вінницького УВП. Цей дружний і злагоджений колектив жінок протягом багатьох років трудиться стабільно і ритмічно. Не буває тут простоїв, немає й таких, що не виконують норм виробітку.

План минулого року виробничники завершили достроково, зекономивши при цьому 400 кілограмів пряжі.

По-ударному працює колектив і нинішнього року. План першого кварталу виконано на 101,8 процента, зекономлено 91 кілограм пряжі. У лютому колективу дільниці було вручено перехідний Червоний прапор та грошову премію за перше місце у соціалістичному змаганні серед дільниць підприємства.

А очолює цей працелюбний і стараний колектив досвідчений керівник Н. С. Левинська.

— Досвід і відповідальність кожного за свою ділянку роботи стали основою досягнутаго. У мене різні люди: і за віком, і за характером. Я ж намага-

юся знайти до кожного свій підхід. І люди мене розуміють, завжди в усьому підтримують, — розповідає Наталія Степанівна. — Бригадири та актив — це мої помічники, моя надійна опора. Велику допомогу надає мені член профкому Катерина Салюк, а також бригадири Марія Негруца та Микола Діордіця. Значну увагу приділяємо організації соціалістичного змагання, виконанню бригадних і особистих зобов'язань. У мене таке правило: враховуючи досягнуте, постійно добиватися покращення всіх виробничих показників.

Що це саме так, говорять факти: з року в рік на дільниці зростає продуктивність праці, п'ять трудівниць обслуговують 3—4 круглов'язальні машини. Серед них — подружжя Микола та Галіна Мерзюк, Олімпіада Борецька, Людмила Шерстюк та Олена Максимова.

На дільниці прижилося правило. Сам працюю старанно і допомагаю товаришам. Майже всі члени колективу оволоділи суміжними спеціальностями і можуть

однаково працювати за мотальною і в'язальною машинами.

Виробничники виконують денну норму виробітку на 115—120 процентів. Цьому сприяло узагальнення і вивчення досвіду кращих майстрів-мотальниць М. Кочергіної та А. Ващук і в'язальниць Г. Мерзюк та Є. Максимової.

...Читаємо характеристику на майстра мотально-в'язальної дільниці Н. С. Левинську: «Працює на дільниці майстром понад 10 років. Вона не зупиняється на досягнутому: вчиться сама, досконало вивчила і знає обладнання, технологію виробництва, свої знання передає людям, виховує в них працелюбність...».

— Люблю людей, прислухаюсь до їх потреб, мене завжди хвилюють їх переживання... Така вона, керівник мотально-в'язальної дільниці, якій нещодавно присвоєно звання «Кращий майстер-вихователь».

І. ШАПЕЄВ.
м. Вінниця.

Головне завдання, що стоїть нині перед однією з кращих наставниць Харківського УВП-2, швачкою Марією Григорович (на знімку ліворуч), — не тільки навчити всіх тонкощів професії, але й вивести свою ученицю в число передових.

Гідно зустрічає 50-річчя УТОГ досвідчена робітниця, виконуючи норми виробітку на 170—180 процентів. Не відстає від неї і її підопічна. Кожне сказане наставницею слово для комсомолки Людмили Керемет — ще один крок до зростання її трудової майстерності.

Фото Й. МІНЬКА.

БАТЬКІВЩИНІ

Моя Батьківщина — роздолля п'янке.
Скажи, де ще в світі зустрінеш таке?
Коли я дивлюсь на красу твоїх піль,
У серці і радість, і гордість, і біль...

Висока пшениця стоїть, як стіна,
Та відає розум, яка їй ціна:
Засіяно землю зерном і життям,
І повниться серце терпким почуттям.

Мовчать обеліски — життя вартові,
Лиш юні берізки щось шепчуть траві.
Тут велич безсмертя незримо вита —
Над нею не владні суворі літа.

Моя Батьківщина — взірць доброти:
Де ще таку людяність в світі знайти?
Народжена в муках, в невтомнім труді,
Ніколи не кидаєш друзів в біді.

Моя Батьківщино, ти миру оплот:
Зір світу прикутий до наших висот.
Лиш ти не зігнулась в смертельнім бою,
І людство повірило в мужність твою.

...Мовчать обеліски в полоні краси,
В слюзах материнських — краплинах роси...
Та велич мовчання доходить без слів
До чесного серця усіх трударів.

Г. ШВЕЦЬ.

ВЫСТАВКА

У Елланди Нейман
Чувства живуть в полотнах,
Смотришь с немим
волненьем
И постигаешь что-то.

Что-то в тебе творится,
Явственно, осязаемо,
Можно не согласиться
Разве что с пестрым
«Крымом».

Крым — он совсем
не пестрый,
Сколько вокруг гармонии:

В небе, как капли, звезды,
Плещет — все в звездах —
море.

И проплывают тучи
Призрачным белым стадом
Над белоснежной кручей,
Над белоснежным садом.

Крым — он меняет краски,
Словно меняет платья,
Крым, он бывает разный
И не предугадать его.

Т. КОМЕНДАНТ.

ЗАБУДЬ ПЕЧАЛЬ

Шагая по опавшим листьям,
пойдем бродить с тобой
туда,
где так просторно светлым
мыслям,
а все плохое ерунда.

Где ты забудешь все
печали,
не скажешь: «Ты меня
забыл...»

Где травы нас с тобой
венчали,
когда тебя я полюбил.

Любовь к родной душе
стремится.
Но я на том еще стою —

до смерти пить и не
напиться
в родном березовом краю.

Как мало счастья, много
горя
у нашей матери-земли...
А мы с тобой, порою
в молчанье годы провели...

Дай в руки сердце!...
Не обижу
тебя бесстрастно вовек.
Я все, как есть, на свете
вижу,
земной и грешный человек.

А. СИМОНЕНКО.

КАРПАТЫ

Я много слышал про
Карпаты,
И вот их вижу: предо мной
Они вокруг лежат, горбаты,
И небо держат над собой.

Они под солнцем величавы;
Они величественны в дождь;
Они уносят ввысь дубравы
И в них струится Черемош.

Они задумчивы под вечер,
И верит сердце в чудеса,
Когда их царственные плечи
Во мгле уходят в небеса.

Года пройдут, но помнить
буду
Я горы, лес и Черемош...
А больше помнятся мне
люди,
Которых видеть довелось.

Их повседневные заботы,
И хлеб, и светлое вино,
Их вдохновение и работа,
Забуть мне это не дано!
Н. НЫРОВ.

ДОБРИЙ ДЕНЬ

Які слова приємні «добрий день» —
Подарувати вітання це не трудно.
Пройдіться та прислухайтесь лишень —
І ви його почуєте повсюдно.

Людина іншої радості й добра
І спокою привітно, дружно значить.
Нехай ця звичка давня і стара,
Та забувати нам її не личить.

Добрідень вам! На пілий день добро
В чутливе серце, теплу вашу хату!
Нехай не зупиняється перо,
Той плуг, що взявся полечко орати.

Хай твій зажури не торкає лица,
Воно хай не спотворюється боєм.
Бо слово це — натхнення для творця.
«Добрідень» — і світліш стає довкола.

Ото, либонь, найтрепетніша мить,
Коли вітання шире пролунає.
Воно людей, немов братів, ріднить,
Бо ніжністю до серця підступає.

То скарб, що не обтяжує кишень,
Душі багатства найцінніший злиток...
Землею ходить добрий мирний день.
Невже його хтось може спопелити?!

ВІДЦВІЛА КУЛЬБАБА.

Фотоетюд Н. МІНДЕЛЯ.

МИЛИЙ СВІТ

На волоску життя не раз висіло,
І часом обступало стільки бід...
Та з їхніх пут випручувалося тіло,
Щоб знову обіймати милий світ.

Щоб небо відбивалося в зіницях,
І трепетала жайвором душа.
На сонця золотавій колісниці
До мене день щасливий поспішав.

Мое натхнення, виливайся з серця,
Шкуйтеся пісень дзвінкій рядки!
Не раз ще з лихом вистоїмо в герці,
Зі злом повзучим буде бій важкий.

Мій світе рідний! Мій невтомний світе!
Ти повен вітні, радості й журби...
Ніколи не побачили б ми світла,
Щоб не вели за нього боротьби.

К. ЛАЗАРЕНКО.

ЛЮБЛЮ

В ком нет любви
к стране родной,
Те сердцем нищие
калеки.
Т. Г. ШЕВЧЕНКО.

Люблю тебе, моя Україно,
За ниви ніжно-голубі.
За щастя бути гідним сином
За честь вклонитися тобі.
І за пісні дзвінки про щастя,
Як посівної йде пора,
За дужі руки мозолясті,
За спів Славутича-Дніпра.
За домен жар, садки
гіллясті,
За цвіт черемхи у гаю,
За буйне море і хвилясте,
За вроду сонячну твою.

Пробрался робкий лунный
свет
В окна высотного
просвет,
И кактус вывел
из колючек
Цветок нежданный —
луноцвет.
Он ночь наполнил
ароматом,
Манил чистойшей
близной,
Ниспровергал нейтрон
и атом,
Сиял сверхновой звездой.

За повноводих рік розливи,
За солов'їв весняний спів,
За усміх матері щасливий —
Найвищий дар моїх країв.

За мирне сонце, чисте небо,
Де пісня голубом летить.
Чужих країв мені не треба,
А без свого не можу жить.
За мирний грім ясного неба,
За подвигу людського плід.
Чужих світів мені не треба,
А свій люблю до скону літ.
Люблю тебе, моя Україно,
За ниви ніжно-голубі,
За щастя бути гідним сином,
За честь вклонитися тобі!
О. ЧОРНОБАЙ.

Кременчук,
Полтавської області.

И при его волшебном
свете
Стихи писались без
труда,
Чтоб воцарились
на планете
Покой и счастье навсегда.
И сквозь немыслимые
дали,
Остановив извечный ход,
Всю ночь стихи мои
читали
Все звезды бархатных
высот...

Ирина ДУЦЕНКО.
м. Одеса.

ОЗЕРО

Да, вот оно. Все той же
глуби,
и успокою я тебя:
знай — никого оно не
губит —
губили девушки себя...
А озеро — хотя б случайно —
и то оно за дня свои
личьей не выдавало тайны,
ничьей не выдавало любви.
И пусть я буду, может,
жалок,
не поэтичен, ты прости —
никто не видел тут
русалок, —
назад лишь в сказках есть
пути...
А озеро — оно живое,
вода, и кисти камыша...
...А чайка плачет над водою,
как чья-то чистая душа...

Н НЫРОВ.

Люблю в село приехать
літом,
Коли навкруг квітує все,
Коли п'янким медовим
цвітом
І сад, і грядки занесе.
Люблю у поле вийти рано.
Лише прокинеться село.

БЕССМЕРТИЕ

Храню доселе в памяти тот
день я:
Сугробы. Сумрак. Цоканье
подков,
Афишной тумбы жуткое
гуденье

И в церкви перезвон
колоколов.

Был скорбный день для
молодой державы,
Гудки тревожно вторили
гудкам.

А я в тот день бечевой
«нурмис» ржавый
Прилаживал к разбитым
сапогам.

Коньки по льду
выстукивали звонко,
Я несся весел и неутомим.

И мне, десятилетнему
мальчонке,
Казался мир безоблачным
таким.

А утром я необъяснимо,
смутно
Почувствовал какою-то
беду.

И мир казался серым мне и
мутным,
Я жду, не зная сам я,
его я жду.

Вошел отец. Он развернул
газеты

И смотрит в них
растерянный такой:
Во всех газетах Ленина
портреты,
И все газеты с траурной
каймою.

Давили мозг волнующие
строки,
Из дома в дом я эти
строки нес,
И хоть в тот день мороз
стоял жестокий,
Светило солнце яркое
до слез.

Все знали, хоть и трудно
было вернуть,
Но верили, за Лениным идя.
Что эта смерть открыла
настежь двери
В грядущее бессмертие
вождя.

И. САПОЖНИКОВ.

Люблю дивиться як
з комбайна
Зерно у кузов попливало.

Люблю я льон у полі брати
І рвати квіти голубі.
Люблю Україну так,
як матір.

У світлих радіощах й журбі.
Г. ДЯЧЕНКО.

Жил мечтатель неполных
тринадцати лет,
Над глазами татарскими —
брови вразлет.
Звал ребят со двора.
А зачем? А читать.
И читал очень быстро,
глотаю слова, —
От восторга дрожали,
дышали едва.
Звал ребят со двора.
А зачем? А мечтать.
И мечтали построить такой
вертолет,
Чтоб дворовой оравой —
в дальний полет.
Иногда он срывался в игре
озорной,
Был мальчишка —
мальчишкой, а все же
Очень-очень на всех
непохожий.
Чуть помладше девчонка
была во дворе.
На нее он как будто совсем
не смотрел.

Да и что там смотреть —
лишь начало.
Конопущки да челки
мочало.

Но однажды, играя
в снежки, в самый пыл,
С неожиданной злостью
напал и... побил.

Без вины. Почему?
Разобрался ли сам?
Или тайну поверил
тетрадным листкам?

Но теперь уходил он один,
чтоб читать,
Без ребят уходил, может
быть, чтоб мечтать.

У меня ж после слез
не осталось обид,
Мне казалось, что это
мальчишка побит...

Книгочей, и мечтатель,
скажи, почему,
Вспоминаю тебя? А сама —
не пойму!
Е. СМЕРНОВА.

Гості з Прикарпаття

Впродовж двох днів гостював в Одесі колектив художньої самодіяльності Івано-Франківського обласного будинку культури. Прикарпатці показали глядачам багатожанрову концертну програму і виставу за мотивами повісті М. Шолохова «Піднята цілина».

Гості продемонстрували високу виконавську майстерність і сценічну довершеність кожного номера програми. Прозвучали народні і сучасні пісні, виконувалися танці народів СРСР, виступали юні учасники балетної студії.

З великим успіхом пройшла вистава «Піднята цілина», в якій чудово зіграли свої ролі Н. Полковник, М. Пашник, В. Городнюк.

Заступник директора Івано-Франківського УВП з виховної роботи К. Худіковська під час антракту сказала:

— Молодь підприємства постійно виявляє бажання брати участь у роботі колективу художньої самодіяльності. З числа новачків головним чином поповнюється танцювальний колектив, а наші «ветерани», так би мовити, універсали. Вони декламують вірші, співають, танцюють, грають у виставах.

— Треба віддати належне, — сказала К. Худіковська на закінчення нашої розмови, — режисеру самодіяльного колективу Івану Павловичу Білоусу, який творчо і натхненно працює з нечучючими артистами, а також керівнику дитячої балетної студії Дарії Петрівні Останович, котра виховує майбутніх учасників художньої самодіяльності.

Ю. ГЕР.

РАДІСТЬ НОВОСІЛЛЯ

У робітничу сім'ю членів УТОГ Холодних прийшла радість: подружжя одержало нову чотирікімнатну квартиру і відсвяткувало новосілля.

Житло сім'ї Холодних виділило Олександрійське райенергоуправління, де Микола Павлович працює мулярем. На цьому великому підприємстві він лише один нечучючий. Утім, працелюбством і дисциплінованістю заслужив повагу у товаришів по роботі, схвально також про нього відгукуються і керівники.

Дружина М. П. Холодного теж трудиться у колективі чучючих на «Теплоелектроцентралі-2». Доброї слави зажила Людмила Павлівна на своєму підприємстві, де вона давно вже користується заслуженим авторитетом і шаную.

Подружили Микола з Людмилою ще під час навчання швацькій справі у філіалі Кіровоградського УВП. Потім працювали разом, невдовзі створили сім'ю. Великою втіхою для батьків стали діти.

Важко було, та всі труднощі переборювали разом, в усьому допомагали один одному. Людмила Павлівна продовжувала працювати. Незчулися щасливі батьки як і діти піросли. Сьогодні старший син Юра вже вчиться у восьмому класі, мріє здобути робітничу спеціальність, а молодші Люба й Віталій — шестикласники.

О. МАРКОВА.

м. Олександрія, Кіровоградської області.

Урочисте засідання, присвячене 50-річчю УТОГ, відбулося в Дніпропетровську. У святково прикрашений зал прийшли ветерани нашого Товариства, і передовики виробництва, і почесні гості.

Засідання відкрив голова облвідділу УТОГ М. Ф. Богдан. Він прийняв рапорт обласної естафети від директора Павлоградського будинку культури С. А. Забіри, потім розповів учасникам вечора про становлення обласної організації за радянський період, а також про важке безправне життя глухих у дореволюційний час. На конкретних прикладах доповідач довів, що дав нечучючим Великий Жовтень.

— Ми не повинні забувати своїх перших організаторів, — сказав Микола Федорович. — Це — І. А. Панов, котрий створив нашу орга-

І ОЖИЛА ІСТОРІЯ

нізацію в 1917 році і В. І. Скубко, керівник майстерень. Уже в 1920 році за допомогою активістів було відкрито й клуб, а через рік проведена перша конференція, на якій вирішувались питання трудовлаштування глухих і боротьба з неписьменністю.

Теплим словом згадав М. Ф. Богдан тих, хто відновлював зруйноване війною господарство. Це — у свій час голова облвідділу УТОГ М. П. Плінер, М. І. Неплюй, В. М. Афанасьєв, ветерани і активісти Р. Я. Гольдман, В. Я. Любомирський, А. І. Хорольська, А. І. Зільберберг та інші.

Нині нечучючі виробничники присвячують золотому ювілею Товариства вагомий трудовий внесок. 15 робіт-

ників учбово-виробничих підприємств області на 1 січня 1983 року уже виконали план чотирьох років одинадцяті п'ятирічки. Трьох передовиків відзначено урядовими нагородами.

Від імені всіх членів обласної організації доповідач запевнив, що глухі трудівники Дніпропетровщини докладуть всіх зусиль на виконання й перевиконання планових завдань серцевиного року і зустрінуть ювілей Товариства новими трудовими подарунками.

Урочисто і велично прийшли привітати ветеранів і гостей піонера Дніпропетровської школи для слабчучючих дітей. Вони поздоровили трудівників виробництва, прочитали вірші, в яких дякували робітникам за їхню невтомну працю.

І. САПОЖНИКОВ.

Вічно живі

«Герої Перемоги — в наших серцях» — під такою назвою відбувся тематичний вечір в Ровенському обласному будинку культури. Тут зібралися ветерани війни, ті, хто відстоював свободу і незалежність рідної Батьківщини у роки Великої Вітчизняної.

Про страшне лихоліття воєнних років розповіли нечучючим трудівникам гвардії підполковник запасу

П. С. Пестрецов і старший лейтенант запасу В. А. Потапкін.

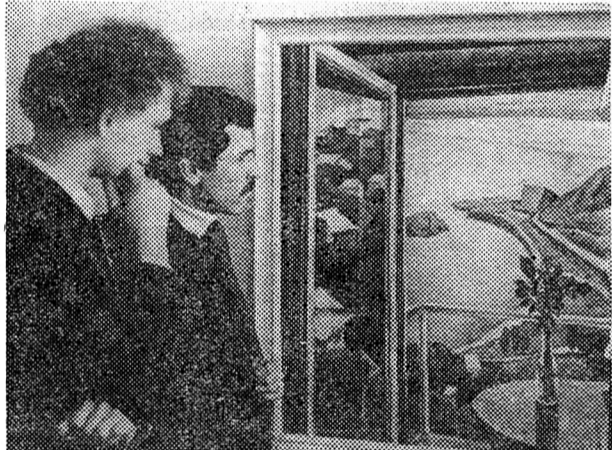
— Ніхто не забутий, ніщо не забуто, — такими словами закінчили свою розповідь ветерани Великої Вітчизняної війни.

Хвилиною мовчання члени УТОГ вшанували пам'ять воїнів, які ціною життя вибороли для нас Перемогу.

На закінчення вечора ветеранам війни було вручено квіти і сувеніри.

П. ХАРЛАМОВА.

м. Ровно.

Олег Губін та Степан Онисько після закінчення Ужгородської спецшколи-інтернату продовжують навчання у місцевому училищі прикладного мистецтва. У вільну годину вони часто відвідують виставки та музеї.

На фото: О. Губін (ліворуч) та С. Онисько знайомляться з новими експонатами в Ужгородському краєзнавчому музеї.

Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

ПО СТОРІНКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Під таким виразним заголовком в одному з номерів газети Спілки глухих Федеративної Республіки Німеччини «Дойче герголосен цайтунг» за 1983 рік вміщено передову статтю. Її автор не згушує фарби:

«Читачі! Ми вступили в новий рік не тільки з надіями і прагненнями, але й побоюваннями. Ми бачимо все, що відбувається на нашій чудовій землі не тільки в рожевому кольорі. Економіка тріщить, і зброя готується до війни. Забруднення навколишнього середовища сягає небезпечної межі, а загроза світовому світовариству змушує нас з острахом дивитися в майбутнє. Криза світової еко-

номічної системи завдає додаткових труднощів господарству країни. І все це в першу чергу звалюється на «маленьких людей» — безробітних, пенсіонерів, літніх, хворих та інвалідів.

Глухонімі боляче відчувають наслідки економічного спаду. Все більше людей втрачає роботу, а з нею і надію коли-небудь одержати нову. При нинішньому високому рівні безробіття в глухонімих дуже мало шансів одержати її знову, якщо навіть де-небудь і з'явиться вільне місце. Роботодавці, що відчувають труднощі, віддають перевагу чучючим. Це змушує глухонімих звертатися в різні

ЧИТАЧ ЗАПИТУЄ — ГАЗЕТА ВІДПОВІДАЄ

Шановна редакція, розкажіть, будь ласка, що треба зробити, щоб лимонні деревця почали плодоносити?

Г. ОЛЕКСІЄНКО.

с. Велика Андрусівка, Світловодський район, Кіровоградської області.

Щеплення кімнатних лимонів

Лимони, вирощені з насіння, починають плодоносити на 10—12 році свого життя. Щоб прискорити появу плодів, лимони треба щеплювати з так званим культурним сортом. В домашніх умовах це, в основному, роблять весною або влітку, коли добре відстає кора, а сіянці вже досягли товщини звичайного олівця. У випадку, коли сіянці мають розгалужену крону, то слабкі паростки у кроні слід видалити, а на інших прищеплюють методом окуліровки вічко культурного сорту.

Для цього на штабliku сіянця на відстані 5—7 сантиметрів від землі робиться Т-подібний надріз кори, обережно ножем розсувається кора підщепи, потім устромляється у свіжий отвір щиток з брунькою культурного сорту лимона.

Бруньку з прищепи слід зрізати гострим ножем з великим тоненьким прошарком деревини і черешком листка. Місце операції необхідно обов'язати ізоляцій-

ною стрічкою або бинтом. Якщо щеплення зроблене вдало, то через два тижні черешок листка від дотику відпадає, брунька починає розвиватись. Через 20 днів сіянець вище щеплення зрізається.

Живці (однорічні пагони) культурного сорту лимона можна дістати в ботанічних садах, на дослідних станціях, чи в аматорів-цитрусоводів. До речі, для кімнатних умов виведено новий сорт лимона «Павловський». Він і взимку, і влітку інтенсивно росте і щедро плодоносить. На рослині одночасно бувають квіти, зав'язі і плоди різного віку у кількості до 65—80 штук.

Вирощують цей сорт лимона у Богородському плодородсадницькому радгоспі (606110, м. Богородськ, Харківської області). Радгосп вислав садженці «Павловського» лимона всім бажачим накладною оплатою.

М. ПРИХОДЬКО,
кандидат біологічних наук.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

НА КИЛИМІ — БОРЦІ РРФСР

Нинішньої осені м. Душанбе скличе найсильніших борців вільного стилю з усієї країни. А поки що на «домашніх» чемпіонатах атлети «з'ясовують стосунки», а тренери роблять перші на черги складу майбутніх збірних.

Досить цікаво, напружено пройшла особисто-командна першість Російської Федерації в Орджонікідзе. Наводимо цікаву довідку: якщо порівняти із змаганнями 1982 року, то у дев'яти з десяти вагових категорій ми побачимо нових чемпіонів. Щоправда, серед них далеко не всі новачки, але й таких вистачає.

Вперше вищі нагороди завоювали Ю. Абаєв (48 кг., Орджонікідзе), М. Абдурахманов (52 кг., Махачкала), Х. Гамідов (62 кг., Махачкала), В. Цекоєв (68 кг., Орджонікідзе). В інших вагових категоріях переможцями стали досвідчені борці: В. Ракітанський (57 кг., Казань), В. Рижов (74 кг., Ленінград), В. Гафурбаєв (82 кг.), М. Бугаєв (90 кг.), І. Черчес (100 кг.) — всі представники Московської області і Л. Маслов (понад 100 кг.) із Свердловська.

У командному заліку, як і рік тому, перемогла збірна команда Московської області. Друге місце посіли господарі килиму, на третьому — свердловчани.

Чемпіонат РРФСР підтвердив те, що... давно відомо: в республіці відчувається гостра нестача молодих, перспективних атлетів у вагових категоріях 48, 52, 82, 100 і понад 100 кілограмів... А до XV Всесвітніх ігор глухих залишилось не так багато часу.

Г. АЛЕКСЕЄВ.

НА ПЕРШІСТЬ ОБ'ЄДНАННЯ

Рада фізкультури Одеського виробничого об'єднання «Електрик» провела особисту першість з шахів. Впродовж трьох тижнів тривали зустрічі претендентів у боротьбі за почесне звання.

У результаті змагань титул чемпіона об'єднання заслужено завоювала робітниця механоскладального цеху А. Н. Лустіна. Вона виграла 12 партій, дві зіграла внічию і одну програла. На другому місці шліфувальник інструментального цеху Г. Г. Ільченко, на третьому — начальник ливарно-пресового цеху В. С. Чоботар.

В об'єднанні також проведено командні змагання з шахов серед чоловіків і жінок. Переможцями цього турніру стали відповідно колективні ливарно-пресового і механо-складального цехів.

І. КРИКЛИВИЙ.
м. Одеса.

Редактор
П. БУЛАТОВ.

Центральне правління УТОГ з глибоким сумом повідомляє про передчасну смерть головного інженера Київського дослідно-виробничого об'єднання «Контакт» СМУЛЬСЬКОГО
Анатолія Олександровича і висловлює співчуття рідним і близьким покійного.